

PARTICIPATIEDECREET: DE SCHOOLRAAD

Sarah Walschot

2014-04-22

Opmerking : Aandachtspunten voor 2014 worden in de tekst op een grijze achtergrond weergegeven.

INHOUD

1 INLEIDING	3
2 SAMENSTELLING VAN DE SCHOOLRAAD	3
2.1 Oprichting	3
2.2 Geledingen van de schoolraad	4
2.3 Samenstelling van de geledingen	5
2.3.1 <i>Personeels- en oudergeleding</i>	5
2.3.2 <i>De lokale gemeenschap</i>	7
2.4 Mandaten	8
2.4.1 <i>Fusie of opslorping</i>	9
3 WERKING VAN DE SCHOOLRAAD	9
3.1 Bevoegdheden	9
3.1.1 <i>Rechten en plichten op het gebied van informatie en communicatie</i>	9
3.1.2 <i>Adviesbevoegdheid</i>	9
3.1.3 <i>Overlegbevoegdheid</i>	10
3.2 De concrete werking	11
3.2.1 <i>Huishoudelijk reglement</i>	11
3.2.2 <i>Voorzitter</i>	12
3.2.3 <i>Relaties met de directeur en het schoolbestuur</i>	12
3.2.4 <i>Relaties met het lokaal comité (LOC)</i>	12
3.2.5 <i>Relaties met het Comité Preventie en Bescherming op het Werk (CPBW)</i> ..	13

3.2.6	<i>Bescherming van afgevaardigden</i>	13
3.2.7	<i>Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van het schoolbestuur</i>	13
3.3	Commissie Zorgvuldig Bestuur	13
4	STAPPENPLAN	14

1 INLEIDING

Het VSKO is overtuigd van de meerwaarde van een participatieve schoolcultuur. Mogelijkheden scheppen voor alle betrokkenen (leerlingen, personeel, ouders en mensen uit de lokale gemeenschap) om op een constructieve manier samen school te maken, behoort nadrukkelijk tot de opdracht van een christelijk geïnspireerde school. Het VSKO heeft daarom ook nooit bezwaar geopperd tegen een decretale verankering van het principe van de participatie van leerlingen, ouders en leerkrachten in het schoolbeleid. Voor het VSKO is het evenwel contraproductief om de concrete werking van participatieve organen volledig decretaal vast te leggen. Elke school moet volgens ons op basis van de eigen situatie een participatiebeleid op maat kunnen uitwerken. **Het gewijzigde participatiedecreet geeft hiertoe meer vrijheid.**

In deze Mededeling geven we toelichting bij de decretale regeling betreffende de schoolraad. Het [participatiedecreet](#) voorziet sinds 1 april 2005 in de verplichte oprichting van deze raden en stelt dat zij om de vier jaar opnieuw moeten worden samengesteld. Dat betekent dat de mandaten van de schoolraden die op **1 april 2009** in werking traden op **31 maart 2013** aflopen.

Onder [vkvba0>admin-jur>school>inspraak>modellen](#) vindt u een stappenplan voor de oprichting van een schoolraad, een model van kies- en huishoudelijk reglement en een modelbrief voor de ouders.

De voorbije schooljaren werd het participatiedecreet door de volgende instanties geëvalueerd: het VSKO (2008), de onderwijsinspectie (2008), een onderzoeksteam in opdracht van het Vlaams ministerie van Onderwijs en Vorming (2010) en de Vlaamse Scholierenkoepel (2010). Naar aanleiding hiervan formuleerde de Vlaamse Onderwijsraad op 26 mei 2011 op eigen initiatief een advies. Dit advies komt voor een groot stuk tegemoet aan de verzuchting van velen om participatie op school op een minder formele wijze te kunnen invullen. Concreet wordt o.a. voorgesteld om leraren, ouders en leerlingen meer vrijheid te geven in de manier waarop ze zich organiseren en bij de beslissing wie zij afvaardigen naar de schoolraad.

In de Beleidsbrief Onderwijs Beleidsprioriteiten 2011-2012 beloofde de minister om op basis van de uitgevoerde evaluaties en van het VLOR-advies het participatiedecreet op een aantal punten bij te sturen. De legistische goedkeuringsprocedure van een nieuw decreet was gepland voor het schooljaar 2011-2012. Dit is niet gebeurd.

In het schooljaar 2013-2014 is dan uiteindelijk het participatiedecreet gewijzigd. De wijzigingen treden in werking op 1 september 2014.

2 SAMENSTELLING VAN DE SCHOOLRAAD

2.1 Oprichting

Sinds 1 april 2005 moet in principe¹ in iedere school een schoolraad opgericht worden.

¹ Eén uitzondering: een schoolbestuur dat ten minste voor twee derde is samengesteld uit rechtstreeks verkozen vertegenwoordigers van personeel en ouders is niet verplicht een schoolraad op te richten. De verhouding tussen de oudergeleding en de personeelsgeleding in het schoolbestuur moet evenwichtig zijn. Dit betekent dat beide geledingen cijfermatig ofwel evenveel stemmen hebben, ofwel dat het aantal stemmen van de grootste geleding kleiner is dan de helft van het totaal aantal stemmen binnen het schoolbestuur. In het secundair onderwijs zijn schoolbesturen verplicht ook leerlingen met raadgevende stem te betrekken bij beslissingen waarover het schoolbestuur verplicht een advies moet vragen aan de schoolraad of waarover een overleg tussen schoolbestuur en schoolraad moet plaatsvinden. Het aantal vertegenwoordigers van de leerlingen is ten minste gelijk aan het aantal vertegenwoordigers van de ouders. In het basisonderwijs maken de leerlingen geen deel uit van de schoolraad, ook niet als er een leerlingenraad is opgericht.

Onder school wordt hier verstaan: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt, en dat onder leiding staat van een directeur.

Een schoolbestuur kan één schoolraad oprichten voor verscheidene scholen waarvan de vestigingen gelegen zijn binnen dezelfde gemeente of binnen een straal van twee kilometer. Die scholen moeten dan wel allemaal behoren tot het basisonderwijs. In dat geval is er immers meestal sprake van een nauwe pedagogische samenwerking tussen de verschillende scholen. Als het schoolbestuur opteert voor een schooloverstijgende schoolraad, kan het waarborgen uitwerken opdat elke geleding in de schoolraad bestaat uit verkozenen uit de verschillende scholen.

Aandachtspunt

Een dergelijke regeling geldt slechts voor de duur van het mandaat van de schoolraad. Het schoolbestuur kan ervoor kiezen om die regeling voor het nieuwe mandaat, dat ten laatste op 1 april 2013 ingaat, te verlengen.

2.2 Geledingen van de schoolraad

De schoolraad bestaat in het basisonderwijs uit de vertegenwoordigers van de volgende 3 geledingen:

- de ouders;
- het personeel;
- de lokale gemeenschap.

Bij het opnieuw samenstellen van de schoolraad – d.i. na het verstrijken van de huidige mandaattermijn in de loop van het schooljaar 2012-2013 – bepaalt de schoolraad zelf het aantal vertegenwoordigers per geleding. De enige verplichting is dat de schoolraad een gelijk aantal leden per geleding moet tellen en dat het aantal vertegenwoordigers per geleding nooit op minder dan twee kan worden vastgelegd.

In het kies- en huishoudelijk reglement wordt opgenomen hoeveel vertegenwoordigers de geledingen van de schoolraad tellen.

Het schoolbestuur of zijn gemandateerde wonen als volwaardige leden de vergaderingen van de schoolraad bij, tenzij de schoolraad afzonderlijk wenst te vergaderen voor het formuleren van een advies op eigen initiatief (zie 3.1.2). De schoolraad wordt op deze wijze duidelijk geïnformeerd over de geplande beleidsbeslissingen en de beweegredenen daartoe, hetgeen leidt tot een optimaal overleg.

Opmerking

Het schoolbestuur kan waarborgen uitwerken opdat de geledingen uit de verschillende vestigingsplaatsen (of uit de verschillende scholen, zie punt 2.1) in de schoolraad vertegenwoordigd zouden worden. Deze waarborgen kunnen bijvoorbeeld uitgewerkt worden door deelverkiezingen voor de schoolraad te organiseren per vestigingsplaats/school. Bovendien schrijft het decreet voor de inspanningsverplichting voor de schoolgemeenschap in om de organisatie, de werking van en de deelname aan de participatieorganen te bevorderen, met inbegrip van het bevorderen van een representatieve weergave van de schoolpopulatie.

Er moet wel over gewaakt worden dat bv. een personeelslid zich slechts voor één deelverkiezing kandidaat kan stellen. De kies- en huishoudelijke reglementen moeten dan in die zin aangepast worden.²

2.3 Samenstelling van de geledingen

2.3.1 Personeels- en oudergeleding

2.3.1.1 INDIEN ER GEEN ONDERLIGGENDE RAAD IN DE ZIN VAN HET PARTICIPATIEDECREET IS

De personeels- en oudergeleding worden rechtstreeks verkozen. De stemming voor de verkiezing van de vertegenwoordigers in de verschillende geledingen is geheim. De stemming is enkel verplicht voor de verkiezing van de vertegenwoordigers van de personeelsgeleding.

In het kiesreglement wordt de verkiezingsprocedure door het schoolbestuur gedetailleerder omschreven. Dat kiesreglement moet **minstens** de verkiezing, eventueel tussentijds, van een redelijk aantal plaatsvervangers voor de effectieve vertegenwoordigers van het personeel en de ouders waarborgen.

Als zich voor een bepaalde geleding even veel of minder kandidaten aanbieden dan het aantal toe te wijzen mandaten, dan zijn ze van rechtswege verkozen en wordt de verkiezingsprocedure als beëindigd beschouwd. Is er voor een bepaalde geleding geen enkele kandidaat, dan heeft dat geen invloed op de regelmatige samenstelling van de schoolraad. Als een geleding geen of onvoldoende vertegenwoordigers telt, maar de decretale procedure tot samenstelling van de schoolraad wel gevolgd is, dan is de schoolraad toch regelmatig samengesteld.

2.3.1.2 INDIEN ER EEN ONDERLIGGENDE RAAD IN DE ZIN VAN HET PARTICIPATIEDECREET IS

Als er in de school een pedagogische raad of ouderraad is opgericht dan kunnen deze raden aanduiden wie ze zullen afvaardigen naar de schoolraad. De onderliggende raden bepalen zelf de wijze waarop ze voor de volgende mandaatperiode zullen samengesteld worden. Zo niet staat het schoolbestuur in voor de samenstelling via verkiezingen.³

Op basis van hun huishoudelijk reglement beslissen de pedagogische raad of ouderraad welke leden zij afvaardigen naar de schoolraad. Het VVKBaO stelt voor dat dit bij voorkeur in consensus gebeurt. Indien er geen consensus kan worden bereikt, wordt er bij gewone meerderheid beslist welke leden afgevaardigd worden naar de schoolraad.

Indien een schoolraad bevoegd is voor meerdere scholen (of vestigingen) dan treden resp. de pedagogische raden, of ouderraden gezamenlijk op om vertegenwoordigers aan te duiden.

Indien leden van een bepaalde geleding ontslag moeten nemen uit de schoolraad dan kan de desbetreffende onderliggende raad wel nieuwe vertegenwoordigers voor de schoolraad aanduiden.

² Model van kiesreglement voor de personeelsgeleding van de schoolraad: art. 2, art. 6, § 1, 2° en art. 12, § 2. (vkvba0>admin-jur>school>inspraak>modellen)

Model van kiesreglement voor de oudergeleding van de schoolraad: art. 2, art. 6, § 1, 2° en art. 9, § 2. (vkvba0>admin-jur>school>inspraak>modellen)

Model van huishoudelijk reglement voor de schoolraad in het basisonderwijs: art. 4, § 2 (vkvba0>admin-jur>school>inspraak>modellen)

³ Mededeling: "Participatiedecreet: onderliggende raden." (www.vkvba0.be > Admin-juridisch > School > Inspraak > 2. Visie en aandachtspunten)

De onderliggende raden kunnen er ook voor opteren om geen leden te mandateren naar de schoolraad. In dat geval vinden er rechtstreeks verkiezingen plaats voor de desbetreffende geleding in de schoolraad (zie eerder punt 2.3.1.1).

2.3.1.3 WIE KAN ZICH VERKIESBAAR STELLEN? WIE HEEFT STEMRECHT?

a) *Personeelsgeleding*

De personeelsgeleding bestaat uit vertegenwoordigers van de effectief tewerkgestelde personeelsleden.

Concreet gaat het over het gesubsidieerd personeel dat effectief tewerkgesteld is in de betrokken school, m.n.:

- het bestuurs- en onderwijzend personeel (met inbegrip van de godsdienstleerkrachten) met uitzondering van de directeur en de preventieadviseurs;
- het beleids- en ondersteunend personeel;
- het paramedisch personeel (kinderverzorger).

Ze moeten in de school daadwerkelijk belast zijn met een aantal prestatie-eenheden per week. Ze staan in een contractuele verhouding tot het schoolbestuur.

De volgende personeelsleden worden niet beschouwd als gesubsidieerde personeelsleden die effectief tewerkgesteld zijn.

Personeelsleden die:

- een verlof wegens bijzondere opdracht uitoefenen;
- een verlof wegens opdracht uitoefenen;
- een TAO-opdracht met volledige betrekking uitoefenen in een andere school;
- een volledige loopbaanonderbreking hebben;
- een volledige terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aangelegenheden voorafgaand aan het rustpensioen genieten;
- ter beschikking gesteld zijn wegens ontstentenis van betrekking of wegens persoonlijke aangelegenheden.

De leden van het meesters-, vak- en dienstpersoneel worden buiten beschouwing gelaten. Het gaat dus om personeelsleden die worden aangesteld op basis van het [decreet Rechtspositie](#) en in de betrokken school ten minste één uur effectief presteren.

Opmerking

Het schoolbestuur kan er voor zorgen dat de verschillende personeelscategorieën in de personeelsgeleding vertegenwoordigd zijn. Zo kunnen er bijvoorbeeld afzonderlijke kieslijsten worden voorzien voor het onderwijzend en het beleids- en ondersteunend personeel.

b) Oudergeleding

De oudergeleding bestaat uit vertegenwoordigers van de ouders.

Onder ouders wordt begrepen: alle personen die het ouderlijk gezag uitoefenen over een leerling of een leerling in rechte of in feite onder zijn bewaring hebben. Dat betekent concreet:

- de titularissen van het ouderlijk gezag, meestal zijn dit de vader en de moeder van de leerling. Ze hebben allebei een stem bij de verkiezing van de oudergeleding.

Meestal oefenen de ouders gezamenlijk het gezag uit over de persoon van hun kinderen. In een aantal gevallen (bij gebrek aan overeenstemming tussen de niet-samenlevende ouders over de organisatie van de huisvesting van het kind, over de belangrijke beslissingen betreffende zijn gezondheid, zijn opvoeding, zijn opleiding en zijn ontspanning en over de godsdienstige of levensbeschouwelijke keuzes of wanneer deze overeenstemming strijdig lijkt met het belang van het kind) kan de bevoegde rechter de uitoefening van het ouderlijk gezag opdragen aan één van beide ouders. Ook in dat geval beschikken beide ouders over een stem bij de verkiezing van de oudergeleding van de schoolraad. Stiefouders beschikken evenmin over het ouderlijk gezag en komen bijgevolg niet in aanmerking om deel te nemen aan de verkiezingen van de participatieorganen of om er deel van uit te maken.⁴

Enkel de ouders die ontzet worden uit het ouderlijk gezag, vallen buiten de reikwijdte van het begrip ouders en kunnen dus geen stem uitbrengen voor de oudergeleding van de schoolraad.

- de personen die in rechte een minderjarige onder hun bewaring hebben. Het betreft:
 - de voogd, d.i. de persoon die bepaalde ouderlijke prerogatieven overneemt indien de minderjarige geen ouders meer heeft;
 - de pleegvoogd, d.i. de persoon die op contractuele basis de belangrijkste ouderlijke verplichtingen overneemt van de ouders, en meteen ook sommige prerogatieven van het ouderlijk gezag.
- de personen die in feite een leerling onder hun bewaring hebben.

Hiermee worden de pleegouders bedoeld, dit zijn de personen die het kind werkelijk bij zich opvoeden, zonder dat een wettelijk omschreven gezagsinstelling voor handen is. Het gaat dus niet om de personen die een minderjarige toevallig onder hun hoede hebben.

2.3.2 De lokale gemeenschap

De lokale gemeenschap is de vierde geleding van de schoolraad. Ze wordt, in tegenstelling tot de drie andere geledingen, aangeduid d.m.v. coöptatie.

Zo snel mogelijk na hun verkiezing (of mandatering) coöpteren de vertegenwoordigers van de personeels- en oudergeleding bij consensus de vertegenwoordigers van de lokale gemeenschap.

Ook als de personeels- en oudergeleding niet tot een consensus kunnen komen over (een deel van) de vertegenwoordiging van de lokale gemeenschap, is de schoolraad rechtsgeldig samengesteld. De schoolraad functioneert dan verder zonder of met onvoldoende vertegenwoordigers van de desbetreffende geleding. Uiteraard is dit scenario zeker niet wenselijk.

⁴ Beslissing van de Commissie Zorgvuldig bestuur van 18 maart 2013 (CZB/V/P/KSO/2013/322)

Opmerking 1

Het VVKBaO meent dat leden van het schoolbestuur niet gecoöpteerd kunnen worden als vertegenwoordigers van de lokale gemeenschap om de volgende redenen:

- Zij zouden dan enerzijds betrokken worden bij het opstellen van adviezen door de schoolraad. Anderzijds beslissen zij in hun hoedanigheid als lid van het schoolbestuur over de reactie op die adviezen, in de vorm van een gemotiveerd voorstel (zie verder punt 3.1.2).
- Wanneer de schoolraad gebruik maakt van haar overlegbevoegdheid en dus in overleg treedt met het schoolbestuur is het niet duidelijk in welke hoedanigheid de vertegenwoordigers van de lokale gemeenschap/leden van het schoolbestuur optreden (zie verder punt 3.1.3).

Opmerking 2

Het VVKBaO meent dat personen die stemgerechtigd zijn hetzij bij de rechtstreekse verkiezing van de personeels- of oudergeleding, hetzij bij de verkiezingen voor een onderliggende raad in de zin van het participatiedecreet, niet gecoöpteerd kunnen worden als lid van de lokale gemeenschap. Op die manier zouden de verkozen geledingen oneigenlijk uitgebreid kunnen worden. In het model van huishoudelijk reglement van de schoolraad beschouwen we het lidmaatschap van de geleding van de lokale gemeenschap onverenigbaar met de hoedanigheid van personeelslid van (één van) de onderwijsinstelling(en) waarvoor de schoolraad wordt opgericht, of met de hoedanigheid van ouder van een leerling van (één van) de onderwijsinstelling(en).

2.4 Mandaten

De schoolraad wordt om de vier jaar opnieuw samengesteld. De duur van een mandaat bedraagt bijgevolg vier jaar. Het huishoudelijk reglement bepaalt de wijze waarop een mandaat wordt beëindigd. Aan een mandaat wordt een einde gesteld om de volgende redenen:

- vertegenwoordigers van de personeelsgeleding:
 - het lid is niet langer effectief tewerkgesteld in de school;
 - het lid behoort tot het schoolbestuur van de school;
 - het lid wordt niet opnieuw verkozen;
 - het lid neemt ontslag.
- vertegenwoordigers van de oudergeleding:
 - de kinderen van het lid hebben de school verlaten;
 - het lid behoort tot het schoolbestuur van de school;
 - het lid wordt niet opnieuw verkozen;
 - het lid neemt ontslag;
 - het lid komt in een toestand van onverenigbaarheid (het lid verkeert in een toestand van onverenigbaarheid wanneer het de hoedanigheid van personeelslid van de betrokken onderwijsinstelling bezit).

-
- vertegenwoordigers van de lokale gemeenschap:
 - het lid behoort tot het schoolbestuur van de school;
 - het komt in een toestand van onverenigbaarheid (het lid verkeert in een toestand van onverenigbaarheid wanneer het de hoedanigheid van personeelslid van de betrokken onderwijsinstelling bezit, het de hoedanigheid van ouder van een leerling van de betrokken onderwijsinstelling bezit of het de hoedanigheid van leerling van de betrokken onderwijsinstelling bezit; zie ook punt 2.3.2, opmerking 2).

Bij de beëindiging van een begonnen mandaat wordt het mandaat verdergezet door een plaatsvervanger, op de wijze die vastgelegd is in het huishoudelijk reglement. Als er geen plaatsvervangers meer zijn, vinden er best tussentijdse verkiezingen plaats om een nieuw lid van de geleding te verkiezen. Dat nieuwe lid voltooit de lopende termijn van 4 jaar.

2.4.1 Fusie of opslorping

Bij fusie of opslorping wordt een nieuwe schoolraad samengesteld door en uit de betrokken schoolraden. De nieuwe schoolraad voltooit de lopende termijn van 4 jaar.

3 WERKING VAN DE SCHOOLRAAD

3.1 Bevoegdheden

3.1.1 Rechten en plichten op het gebied van informatie en communicatie

- De leden van de schoolraad hebben in functie van de uitoefening van hun bevoegdheden een algemeen informatierecht. Dat betekent dat zij ten behoeve van de werking van de schoolraad informatie kunnen opvragen bij de directeur of het schoolbestuur.
- De schoolraad heeft ten behoeve van al het personeel en ouders een communicatie- en informatieplicht over de wijze waarop hij zijn bevoegdheden uitoefent. Hoe die communicatie- en informatieplicht wordt invuld, werkt men uit in het huishoudelijk reglement.

3.1.2 Adviesbevoegdheid

Voor de wijziging van het participatiedecreet beschikte de schoolraad over een tweeledige adviesbevoegdheid: facultatief advies en verplicht advies. De verplichte adviesbevoegdheid is met het nieuwe decreet omgezet in een overlegbevoegdheid (zie 3.1.3). De facultatieve adviesbevoegdheid blijft behouden.

De schoolraad kan aan het schoolbestuur uit eigen beweging een schriftelijk advies uitbrengen over alle aangelegenheden opgesomd in artikel 21, dit zijn de aangelegenheden waarover overleg moet plaatsvinden. Het schoolbestuur geeft na ontvangst van dit advies binnen dertig kalenderdagen een met redenen omkleed antwoord.

De schoolraad kan aan de pedagogische raad, ouderraad of leerlingenraad vragen een advies te verlenen. Dat advies kadert dan in de adviesbevoegdheid die de schoolraad heeft.

In het huishoudelijk reglement kan ook een bepaling opgenomen worden dat de schoolraad in het kader van haar adviesverstrekking in overleg kan treden met de schooleigen participatieorganen. Dat zijn de participatieorganen die niet conform de

bepalingen van het participatiedecreet zijn opgericht, zoals bv. een lerarenraad of directiecomité, een leerlingenparlement, een oudercomité, ...

Het behoort niet tot de bevoegdheid van de schoolraad om individuele dossiers of gevallen te bespreken.

3.1.3 Overlegbevoegdheid

Het schoolbestuur overlegt met de schoolraad ieder ontwerp van beslissing dat betrekking heeft op:

- de bepaling van het profiel van de directeur. Dit gebeurt op basis van de functiebeschrijving van de directeur;
- het studieaanbod;
- het aangaan van samenwerkingsverbanden met andere schoolbesturen en met externe instanties;
- de opstapplaatsen en de busbegeleiding in het kader van het door het schoolbestuur aangeboden vervoer;
- de vaststelling van het nascholingsbeleid. Bv. het jaarlijks nascholingsplan (vooraleer dit ter goedkeuring wordt voorgelegd aan het LOC);
- het beleid met betrekking tot experimenten en projecten;⁵
- het opstellen of wijzigen van het schoolreglement;
- het opstellen of wijzigen van het schoolwerkplan;
- het opstellen of wijzigen van het beleidsplan of het beleidscontract dat de samenwerking regelt tussen de school en het centrum voor leerlingenbegeleiding;
- de infrastructuurwerken die niet onder het toepassingsgebied vallen van artikel 26,§1, 1°, a) en c), van de wet van 15 juni 2006 betreffende de overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten;
- de vaststelling van de criteria voor de aanwending van lestijden, uren, uren-leraar en punten; Bv. over de keuze van het ambt voor de bewegingsopvoeding in de kleuterschool, over het principe van het inrichten van BPT-uren e.d.
- het welzijns-, veiligheids- en gezondheidsbeleid van de school ten aanzien van de leerlingen, met inbegrip van het in eigen beheer of door derden verstrekken van gezonde en evenwichtige schoolmaaltijden;
- het beleid met betrekking tot interne kwaliteitszorg, met inbegrip van de bespreking van de resultaten van een schooldoorlichting;
- (het gelijke-onderwijskansenbeleid in het secundair onderwijs.)

Het overleg heeft plaats in een gezamenlijke vergadering van het schoolbestuur of zijn gemandateerde en de schoolraad. Het schoolbestuur informeert daarom tijdig de schoolraad over de geplande beslissingen zodat de overlegagenda kan worden opgesteld.

⁵ Dit waren voorheen aangelegenheden die verplicht aan de schoolraad moesten worden voorgelegd voor advies.

De schoolraad kan ook afzien van het overleg. De modaliteiten hierrond worden opgenomen in het huishoudelijk reglement (zie 3.2.1).

Alle standpunten worden opgenomen in het verslag van de overlegvergadering, waarna het schoolbestuur of zijn gemandateerde een gemotiveerde eindbeslissing neemt en de schoolraad hiervan in kennis brengt.

Wanneer het overleg niet plaatsvindt binnen een termijn van eenentwintig kalenderdagen die ingaat de dag nadat een geplande beslissing voor overleg wordt voorgelegd, wordt het overleg geacht te hebben plaatsgevonden.

3.2 De concrete werking

3.2.1 Huishoudelijk reglement

Elke schoolraad stelt een huishoudelijk reglement op, dat ten minste bepalingen bevat over:

- het verplicht onderschrijven van het pedagogisch project door de leden van de schoolraad;
- het aantal mandaten per geleding;
- de wijze waarop nieuwe leden tijdens de mandaatperiode kunnen toetreden tot de schoolraad en de redenen en de wijze waarop mandaten vervroegd beëindigd kunnen worden;
- de wijze waarop ervaringsdeskundigen en experts bij de werkzaamheden van de schoolraad kunnen betrokken worden;
- de wijze van bijeenroeping en de vergaderfrequentie;
- de wijze van besluitvorming, inzonderheid de aanwezigheidsquota en de stemverhoudingen;
- de wijze waarop de communicatie- en informatieplicht wordt gerealiseerd;
- het tijdstip en de wijze waarop de agenda en de bijbehorende documenten worden bezorgd aan de leden van de schoolraad en aan de pedagogische raad, de leerlingenraad en de ouderraad;
- de taken van de voorzitter;
- de wijze van besluitvorming, inzonderheid de aanwezigheidsquota en de stemverhoudingen;
- de wijze waarop de communicatie- en informatieplicht gerealiseerd wordt;
- de modaliteiten rond het afzien van het recht op overleg;
- de vakantieperiodes die de termijn schorsen waarbinnen het facultatief advies zoals vermeld in artikel 18 moet beantwoord worden en waarbinnen het overleg in de schoolraad dient plaats te vinden.

Elke nieuw verkozen schoolraad zal moeten onderzoeken of ze het bestaande huishoudelijk reglement overneemt, dan wel aanpassingen wil maken. Bij het vastleggen van het huishoudelijk reglement wordt een consensus nagestreefd. Indien blijkt dat de

schoolraad geen consensus kan bereiken, dan wordt het huishoudelijk reglement goedgekeurd bij gewone meerderheid.⁶

3.2.2 Voorzitter

De schoolraad duidt een voorzitter aan. De schoolraad kan kiezen voor een voorzitter uit de leden van de schoolraad of voor een voorzitter die geen lid is van de schoolraad. Als de schoolraad een externe voorzitter verkiest, dan heeft die geen stemrecht.

De schoolraad kan noch de directeur, noch een lid van het schoolbestuur als voorzitter van de schoolraad aanduiden.

Bij het aanduiden van een voorzitter streeft de schoolraad steeds een consensus na. Als er geen consensus wordt bereikt, dan wordt de voorzitter verkozen bij gewone meerderheid.

De schoolraad verkiest ook een plaatsvervangend voorzitter. In het model van huishoudelijk reglement van de schoolraad stellen we voor om bij belet van de voorzitter ad hoc een plaatsvervangend voorzitter aan te duiden. De schoolraad kan er echter ook voor opteren om een vast plaatsvervangend voorzitter te verkiezen. In dat geval moet het model van huishoudelijk reglement aangepast worden.

3.2.3 Relaties met de directeur en het schoolbestuur

Als het schoolbestuur de directeur mandateert om in de schoolraad op te treden als vertegenwoordiger van het schoolbestuur, dan moet de directeur voldoende gemandateerd zijn om in verhouding met de schoolraad autonoom te kunnen optreden.

Het schoolbestuur beslist in een vergadering van de raad van bestuur over welk mandaat de directeur beschikt. Het mandaat wordt neergeschreven in de notulen van de raad van bestuur. De mandatering zal normalerwijze ook terug te vinden zijn in de functiebeschrijving van de directeur.

Het schoolbestuur bepaalt wie namens haar het overleg aangaat met de schoolraad. Het lijkt logisch te zijn dat de delegatie niet te veel wisselt zodat de continuïteit verzekerd is.

3.2.4 Relaties met het lokaal comité (LOC)

Het kan voorkomen dat ontwerpbeslissingen van het schoolbestuur behoren tot de overlegbevoegdheden van de schoolraad én onderhandeld moeten worden in het LOC. In zo'n geval worden de ontwerpbeslissingen altijd eerst voor overleg voorgelegd aan de schoolraad.

Pas daarna wordt de ontwerpbeslissing onderhandeld in het LOC. De onderhandelingen in het LOC hebben betrekking op de grondregelen van het administratief statuut.

Indien de bevoegdheden van de schoolraad en het LOC raakvlakken vertonen, dan geldt de regel dat de schoolraad zich niet uitspreekt over de personeelseffecten van een ontwerpbeslissing van het schoolbestuur. De schoolraad kan zich dus niet uitspreken over de arbeidsvoorwaarden. Wij stellen voor een analoge werkwijze te hanteren voor de samenlopende bevoegdheden van de schoolraad en de ondernemingsraad.

⁶ Omwille van het grote gewicht dat aan het huishoudelijk reglement wordt gegeven, zal de overheid een model ter beschikking stellen.

3.2.5 *Relaties met het Comité Preventie en Bescherming op het Werk (CPBW)*

Als een schoolbestuur een ontwerp van beslissing neemt n.a.v. een advies of voorstel van het CPBW wordt die ontwerpbeslissing besproken in een gezamenlijke vergadering van schoolbestuur en schoolraad. De beslissing zal immers betrekking hebben op het welzijns- en veiligheidsbeleid van de school.

Wat betreft de materies waarover het CPBW zijn akkoord moet geven, en er dus sprake is van een samenlopende bevoegdheid tussen schoolraad en CPBW, hanteren we een analoge werkwijze als bij de samenlopende bevoegdheden tussen schoolraad en LOC. Dat betekent dat op het moment dat de school een beslissing moet nemen m.b.t. het welzijns- en veiligheidsbeleid er eerst een overleg plaatsvindt tussen schoolraad en schoolbestuur (zie punt 3.1.3). Als de overlegprocedure in de schoolraad is afgerond moet het schoolbestuur, vooraleer het de finale beslissing neemt, nog het akkoord vragen aan het CPBW.

3.2.6 *Bescherming van afgevaardigden*

Personeelsleden die lid zijn van de schoolraad worden beschermd voor meningen die zij uiten in de uitvoering van hun opdracht: Personeelsleden kunnen geen tuchtsanctie oplopen zoals bedoeld in het decreet Rechtspositie.

3.2.7 *Verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van het schoolbestuur*

Voor de regelgeving inzake de verantwoordelijkheid en de aansprakelijkheid van het schoolbestuur voor initiatieven en activiteiten van de schoolraad, in het bijzonder wat de aanwending van de financiële middelen en de boekhouding betreft, verwijzen we naar onze mededeling "Schoolverbonden verenigingen en raden: rechtsaard en juridische gevolgen" (vkvba>admin-jur>school>inspraak>visie en aandachtspunten).

3.3 **Commissie Zorgvuldig Bestuur**

Naast de bevoegdheden over kosteloosheid, oneerlijke concurrentie, verbod op politieke activiteiten, handelsactiviteiten, reclame en sponsoring krijgt de Commissie Zorgvuldig Bestuur er door het participatiedecreet een zesde bevoegdheid participatie bij. Algemene informatie over de samenstelling en werking van deze Commissie vindt u op www.vkvba.be > Admin-juridisch > School > Zorgvuldig Bestuur.

Vanaf 1 april 2005 kan de schoolraad, een geleding van de schoolraad, een lid van de schoolraad of een belanghebbende derde (personeelsleden, ouders of leerlingen die niet in de schoolraad zetelen) een klacht indienen over de besluitvorming, het advies- of overlegrecht betreffende de participatie op school. Het is dus niet vereist, maar wel mogelijk, dat individuele leden van de schoolraad een klacht indienen.

Als de schoolraad, een geleding of een belanghebbende een eventuele inbreuk op de participatierechten vaststellen kunnen zij een klacht indienen bij de Commissie Zorgvuldig Bestuur. Chronologisch worden dan de volgende stappen gevolgd:

- binnen de 60 kalenderdagen na de vaststelling of de kennisname van de betwiste feiten kan door de schoolraad, een geleding, een individueel lid of een belanghebbende derde een beroep worden ingesteld bij de Commissie Zorgvuldig Bestuur;
- de Commissie Zorgvuldig Bestuur spreekt zich uit binnen de 60 kalenderdagen nadat ze gevat is. Desgevallend spreekt zij een financiële sanctie uit;

-
- tegen de beslissing van de Commissie Zorgvuldig Bestuur kan, binnen de 60 kalenderdagen, een georganiseerd administratief beroep worden ingesteld bij de regering;
 - de regering heeft dan 60 kalenderdagen de tijd om de beslissing te bevestigen, te wijzigen of te vernietigen op basis van legaliteits- of opportuniteitsgronden;
 - de beslissing van de regering kan binnen de 60 kalenderdagen worden aangevochten bij de Raad van State.

De Commissie Zorgvuldig Bestuur heeft decretaal niet de bevoegdheid adviezen te verstrekken in het kader van het participatiedecreet.

4 STAPPENPLAN

Een stappenplan en tijdspad voor de herverkiezing van de schoolraad in het schooljaar 2012-2013 vindt u onder [vskbao>admin-jur>school>inspraak>visie en aandachtspunten>schoolraad](#).